

Smlouva o dílo ag. č. DS201800143

uzavřená dle § 2586 a násl. zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

I. Smluvní strany:

Objednatel: statutární město Liberec

Nám. Dr. E. Beneše 1

460 59, Liberec 1

IČ: 002 62 978

Zastoupené: panem Tiborem Batthyánym, primátorem města

ve věcech smluvních zastoupené: Ing. Karolínou Hrbkovou, náměstkyní primátora pro životní prostředí, veřejný prostor a cestovní ruch

Ve věcech technických zastoupené: Ing. Lucií Sládkovou, vedoucí odboru ekologie a veřejného prostoru

/dále jen „objednatel“/

Zhotovitel: MgA. Václav Polián

se sídlem: [REDACTED] Olomouc

zastoupený: MgA. Václav Polián

IČ: 88918629

DIČ: -

bankovní spojení [REDACTED]

osoba podnikající na základě živnostenského oprávnění nezapsána v OR

/dále jen „zhotovitel“/

II.

Předmět smlouvy

Zhotovitel se zavazuje, že na svůj náklad a na své nebezpečí provede níže specifikované dílo ve sjednané době. Objednatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit cenu za jeho provedení.

III. Dílo

1. Dílem se dle této smlouvy rozumí provedení restaurátorských prací na sochách sv. Petra a Pavla. Sochařské dílo (pandán) je vedeno v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod č. rejstříku: 4116/1/1. Sochy se nacházejí v Liberci, k. ú. Liberec, p. p. č.2255/1. Sochařské dílo je situováno v intravilánu obce u východního vstupu do Zahrady vzpomínek /areál bývalého hřbitova
2. Veškeré práce bude provádět osoba, vlastníci příslušné povolení Ministerstva kultury k restaurování v daném oboru - nepolychromovaná sochařská umělecká díla z kamene (třídník specializací 2b).
3. Restaurátorské práce budou probíhat v souladu s ustanoveními již vydaného závazného stanoviska oddělení památkové péče magistrátu města Liberce a budou průběžně konzultovány na kontrolních dnech za účasti zástupců objednatele a odborných garantů.
4. Nedílnou součástí díla bude i restaurátorská zpráva s fotodokumentací podle §10 prováděcí vyhlášky č. 66/88 Sb. k zákonu č. 20/87 Sb. v současném znění. Veškeré postupy budou dokumentovány a zapracovány do této závěrečné restaurátorské zprávy, jejíž součástí bude i CD s kompletní fotodokumentací. Celkem bude odevzdáno 5 ks paré zprávy.
5. Rekonstrukce chybějících částí bude prováděna dle doložitelných vzorů, bude plně akceptovat původní tvarosloví.
6. Veškeré práce budou prováděny v souladu s restaurátorským průzkumem, který akceptuje podmínky dané závazným stanoviskem odboru životního prostředí magistrátu města Liberce.
7. Položka č. 12 rozpočtu obou soch slouží jako rezerva pro pokrytí nespecifikovaných oprav, restaurace, neočekávaných nákladů souvisejících s požadavky zástupců památkové péče během stavby nebo na základě poznatků odborného podrobného restaurátorského průzkumu v průběhu stavby. Tyto náklady a činnosti musí být dokladovány v průběhu prací a odsouhlaseny zástupci NPÚ, památkové péče MML, zadavatelem. Pokud nebudou tyto položky vyčerpány, bude o toto ponížena cena prací, díla
8. Další opatření budou případně navrženy po podrobném průzkumu a zjištěných poškození na místě stavby: rezerva v rozpočtu dle čl. III, odst. 7 této smlouvy.

IV. Cena

1. Cena za provedení díla je stanovena na základě cenové nabídky podané v rámci výběrového řízení na veřejnou zakázku malého rozsahu „Restaurování soch sv. Petra a Pavla, Liberec“ a jde o částku maximální a pevně stanovenou, platnou po celou dobu realizace díla. Cena zahrnuje veškeré náklady zhotovitele nezbytné k řádnému, úplnému a kvalitnímu provedení díla. Zhotovitel není plátcem DPH.

Cenu díla činí:	
cena celkem bez DPH	220.000,- Kč
DPH	--- Kč
cena celkem s DPH	220.000,- Kč

2. Zhotovitel podpisem této smlouvy prohlašuje, že prověřil skutečnosti rozhodné pro určení výše ceny plnění.
3. Cena může být změněna pouze v souvislosti se změnou DPH. Cena nebude navyšována o poznatky související s podrobným restaurátorským průzkumem zjištěnými v průběhu prací. Objednatel je oprávněn odečíst cenu neprovedených prací vyčíslených podle nabídkového rozpočtu, který tvoří přílohu č. 1 této smlouvy - v případě snížení rozsahu prací, po odsouhlasení objednatelem.
4. Cena nesmí být měněna v souvislosti s inflací české měny, hodnotou kursu české měny vůči zahraničním měnám či jinými faktory s vlivem na měnový kurs, stabilitou měny nebo cla.

V.

Doba provedení díla

1. Zhotovitel se zavazuje dílo dle této smlouvy zrealizovat a předat bez vad a nedodělků do 30. 4. 2018. Za okamžik splnění (provedení díla) se považuje den protokolárního předání dokončeného díla bez vad a nedodělků objednateli. Zhotovitel se zavazuje převzít staveniště do tří (3) pracovních dnů od výzvy objednatele, o předání staveniště bude sepsán protokol.
2. Zhotovitel je povinen dílo dokončit a objednateli předat nejpozději poslední den lhůty uvedené v této smlouvě. Prodloužení lhůty pro dokončení díla může zhotovitel požadovat pouze v případech, pokud dojde ke zpoždění postupu prací z kterékoli z následujících příčin:
 - neplnění závazku ze smlouvy na straně objednatele z důvodu nedostatku finančních prostředků pro plynulé financování díla objednatelem;
 - pozastavení prací z důvodů výhradně na straně objednatele (které nejsou důsledkem vnitřních poměrů, způsobu provádění díla či neplnění závazku ze strany zhotovitele);
 - v důsledku působení vyšší moci, za kterou se pro účely této smlouvy považuje živelná pohroma, jakož i další nepředvídatelné a závažné okolnosti, které strany nezpůsobily, ani jim při vynaložení veškeré péče nemohly zabránit, a pro které nelze v provádění díla pokračovat a včas jej dokončit.

VI.

Platební podmínky

1. Objednatel se zavazuje cenu za provedení díla uhradit na základě faktury od zhotovitele po předání díla bez vad a nedodělků se splatností 30 dnů ode dne prokazatelného doručení objednateli. Nedílnou součástí faktury bude soupis provedených prací nebo dodávek, oboustranně odsouhlasený a podepsaný osobami oprávněnými za strany jednat nebo k tomu stranami pověřenými, vyhotovený nejméně ve 2 stejnopisech, určených pro objednatele.

2. Veškeré účetní doklady musejí obsahovat náležitosti daňového dokladu dle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění. V případě, že účetní doklady nebudou mít odpovídající náležitosti, nebo pokud jejich přílohou nebude účastníky podepsaný soupis provedených prací, je objednatel oprávněn zaslat je ve lhůtě splatnosti zpět zhotoviteli k doplnění, aniž se tak dostane do prodlení se splatností; lhůta splatnosti počíná běžet znovu od opětovného zaslání náležitě doplněných či opravených dokladů.

VII. Sankce

1. V případě, že zhotovitel nedodrží termín dokončení díla dle čl. V, zaplatí objednateli smluvní pokutu ve výši 1 000 Kč za každý započatý den prodlení, pokud se strany nedohodnou jinak.
2. V případě, že zhotovitel nedodrží termíny související s odstraněním případných vad v předmětu plnění dle čl. X., odst. 4. a 6., zaplatí objednateli smluvní pokutu ve výši 1 000 Kč za každý započatý den prodlení, pokud se strany nedohodnou jinak.
3. V případě, že zhotovitel nepředá dílo ani v dodatečné 15 denní lhůtě po termínu dle čl. V., má objednatel právo od smlouvy odstoupit, přičemž nárok objednatele na smluvní pokutu není dotčen.
4. V případě nedodržení kvalitativních parametrů prací a použitého materiálu má objednatel právo účtovat zhotoviteli smluvní pokutu ve výši 1 000 Kč za každý jednotlivý případ.
5. V případě, že objednatel neuhradí fakturu za provedené dílo ve lhůtě dle čl. VI. odst. 1., zaplatí zhotoviteli úrok z prodlení ve výši 0.05 % z dlužné částky za každý den prodlení. Objednatel není v prodlení s plněním své povinnosti platit cenu díla, pokud je zhotovitel v prodlení s plněním kterékoliv své povinnosti dle této smlouvy.

VIII. Povinnosti zhotovitele

1. Zhotovitel je povinen provádět dílo samostatně, odborně a v souladu s touto smlouvou a platnými právními předpisy.
2. Zhotovitel zodpovídá za škody způsobené při provádění díla nebo v souvislosti s prováděním díla, způsobené všemi osobami a subjekty (včetně poddodavatelů) podílejícími se na provádění předmětného díla, a to po celou dobu realizace, tzn. do převzetí díla objednatelem bez vad a nedodělků, stejně tak za škody způsobené svou činností objednateli nebo třetí osobě na zdraví nebo majetku, tzn., že v případě jakéhokoliv narušení či poškození majetku (např. vjezdů, plotů, objektů, prostranství, inženýrských sítí) nebo poškození zdraví osob je zhotovitel povinen bez zbytečného odkladu tuto škodu odstranit a není-li to možné, tak finančně uhradit.
3. Za tímto účelem má zhotovitel uzavřenu pojistnou smlouvu platnou po celou dobu realizace díla na pojištění škod způsobených při výkonu činnosti třetí osobě a na škody vzniklé z jakékoliv příčiny na prováděném díle včetně materiálů určených k zabudování do díla a včetně zařízení díla, a to v plné výši dohodnuté ceny díla.

4. Zhotovitel je povinen předložit objednavateli pojistnou smlouvu odpovědnosti za škodu dle požadavků v této smlouvě uvedených, a to do 15 dnů od uzavření této smlouvy o dílo, v originálu nebo úředně ověřené kopii. Pokud zhotovitel tuto svoji povinnost nesplní, je objednatel oprávněn od této smlouvy o dílo odstoupit nebo sjednat vlastní pojistnou smlouvu s tím, že veškeré náklady a platby s tím spojené budou odečteny z ceny díla.
5. Zhotovitel odstraní na svůj náklad veškerý odpad ze své činnosti související s provedením díla a okolí uvede do původního stavu.
6. Zhotovitel nese riziko změny okolností ve smyslu ustanovení § 1765 občanského zákoníku.
7. Zhotovitel je povinen spolupracovat s vybraným AD.

IX.

Spolupůsobení objednatele

1. Objednatel se zavazuje dohodnutým způsobem spolupůsobit, provedené dílo převzít a zaplatit sjednanou cenu.
2. Časové prostoje zaviněné objednatelem, které prokazatelně přeruší práce zhotovitele, jsou nezapočitatelné do prodlení plnění díla, a o tuto dobu se prodlužuje termín plnění díla.

X.

Záruky na dílo

1. Dílo má vady, jestliže provedení díla neodpovídá výsledku určenému v této smlouvě.
2. Zhotovitel poskytuje záruku na materiál a práce po dobu 36 měsíců. Záruka za jakost díla se vztahuje na vady vzniklé před uplynutím záruční doby, které jsou objednatelem uplatněny nejpozději v poslední den záruční doby.
3. Zhotovitel je povinen provést veškeré práce související s realizací díla v souladu s příslušnými právními předpisy a normami a v souladu s kvalitativními i kvantitativními požadavky objednatele uvedenými v zadávací dokumentaci, projektové dokumentaci, závazném stanovisku odboru životního prostředí, nebo výkazu výměr.
4. Zhotovitel se zavazuje odstranit zjištěné vady a nedodělky do 15 dnů od uplatnění reklamace objednatelem, pokud nebude s ohledem na charakter vady se zástupcem objednatele dohodnuta lhůta delší a pokud to klimatické podmínky dovolí.
5. Uplatněním reklamace se dle této smlouvy rozumí písemné vyrozumění zhotovitele s popisem vad a nedodělků (doporučeným dopisem, faxem, el. poštou).
6. Termín pro odstranění vad a nedodělků z předávacího protokolu je 15 dnů ode dne podpisu předávacího protokolu, není-li v předávacím protokolu stanoven jiný termín.

7. Objednatel je povinen písemně oznámit zhotoviteli zjištěné vady díla bez zbytečného odkladu ihned po jejich zjištění.
8. Zhotovitel je povinen o jakékoliv reklamaci vyhotovit záznam, jehož obsahem bude zejména uvedení data reklamace, charakter vady, způsob vyřízení reklamace, lhůty vyřízení reklamace a podpisy smluvních stran či jejich oprávněných zástupců.

XI. Staveniště – místo plnění

1. Zhotovitel prohlašuje a podpisem této smlouvy stvrzuje, že je obeznámen s místem a okolní situací stavby. Náklady na zřízení staveniště jeho provoz, údržbu a likvidaci po dokončení stavby jsou součástí ceny díla.
2. Dodávku energií a přístup na staveniště, jeho údržbu a bezpečný provoz zajistí na své náklady zhotovitel, který hradí veškeré poplatky vzniklé či související se spotřebou všech energií po dobu provádění stavby, dále veškeré poplatky, náhrady škod či sankce vzniklé či vyměřené v souvislosti se staveništěm, jeho existencí a vlivem na okolí.
3. Zhotovitel umožní přístup na staveniště, osobě vykonávající autorský anebo technický dozor stavby a koordinátorovi BOZP (je-li určen), zástupcům a poradcům objednatele a jiným osobám oprávněným vstupovat na staveniště dle právních předpisů.
4. Zhotovitel je oprávněn umístit na staveniště zařízení staveniště o velikosti přiměřené staveništi a povaze stavby.
5. Při provádění stavby nesmí zhotovitel postupovat tak, aby došlo k ohrožení nebo ke škodě na životním prostředí a pokud dojde stavební činností k zásahu do životního prostředí imisemi, hlukem, znečištěním atd. je zhotovitel povinen neprodleně odstranit závadný stav, přijmout opatření ke snížení účinků a současně je povinen hradit škody, které v souvislosti se stavební činností na jednotlivých složkách životního prostředí vznikly.
6. Zhotovitel je povinen zajistit čistotu na staveništi a v jeho okolí, v případě potřeby zajistit čištění komunikací dotčených provozem zhotovitele, zejména příjezd a výjezd ze staveniště.
7. Okolí stavby bude po dobu realizace oploceno, stavba bude prováděna na pozemku určeném ke stavbě a umístění zařízení staveniště, veřejné zájmy nebudou dotčeny.
8. Zhotovitel provede celkový úklid stavby a dotčeného okolí, provede likvidaci zařízení staveniště do jednoho týdne od ukončení stavby.
9. Vybouraný materiál bude uskladňován do kontejnerů a odvážen na řízenou skládku nebo sběrnou. Při realizaci stavby budou dodrženy podmínky stanovené v souhrnném stanovisku životního prostředí. V místě stavby nejsou vzrostlé stromy bránící stavbě.

XII. Poddodavatelé

1. Zhotovitel je oprávněn využít pro zhotovení dílčích částí díla spolupráce poddodavatelů.
2. V každém případě zhotovitel odpovídá za řádnost a včasnost provedení díla, jako by toto prováděl sám.
3. Změna poddodavatele, prostřednictvím kterého byla prokázána kvalifikace (to se týká i realizačního týmu), je v průběhu plnění díla možná v důsledku objektivně nepředvídatelných skutečností a pouze za předpokladu, že náhradní poddodavatel prokáže splnění kvalifikace ve shodném rozsahu jako poddodavatel původní a rovněž po předchozím písemném souhlasu objednatele.
4. Zhotovitel odpovídá objednateli, že poddodavatelé budou disponovat potřebnými oprávněními, odbornou kvalifikací a dostatkem odborných zkušeností pro provedení poddodávky, budou provádět předmět poddodávky sami přímo pro objednatele a že poddodavatelé nebudou převážnou část činnosti zadávat dalším podzhotovitelům nebo osobám nemajícím příslušná oprávnění pro činnost nebo povolení k výkonu práce na území ČR.
5. Za způsob provedení a kvalitu prací poddodavatelů na předmětu poddodávky díla, za jednání poddodavatele při plnění poddodávky, za škody na díle způsobené jednáním nebo opomenutím kterýmkoliv poddodavatelem v průběhu provádění díla odpovídá zhotovitel objednateli jako by tyto činnosti prováděl nebo porušení či škody způsobil sám.
6. Zhotovitel v příslušné smlouvě uzavírané s kterýmkoliv poddodavatelem o provedení poddodávky zaváže poddodavatele k povinnosti dodržovat pokyny a instrukce osoby pověřené objednatelem k výkonu technického či jiného dozoru, jakož k povinnosti na žádost objednatele předložit doklady a poskytnout informace o způsobu provádění poddodávky (použitých materiálech, technologiích).

XIII. Doložky

1. Smluvní strany berou na vědomí, že tato smlouva bude zveřejněna v registru smluv podle zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).
2. Smluvní strany berou na vědomí, že jsou povinny označit údaje ve smlouvě, které jsou chráněny zvláštními zákony (obchodní, bankovní tajemství, osobní údaje, ...) a nemohou být poskytnuty, a to šedou barvou zvýraznění textu. Neoznačení údajů je považováno za souhlas s jejich uveřejněním a za souhlas subjektu údajů.
3. Smlouva nabývá účinnosti nejdříve dnem uveřejnění v registru smluv v souladu s § 6 odst. 1 zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

4. Smluvní strany berou na vědomí, že plnění podle této smlouvy poskytnutá před její účinností jsou plnění bez právního důvodu a strana, která by plnila před účinností této smlouvy, nese veškerou odpovědnost za případné škody takového plnění bez právního důvodu, a to i v případě, že druhá strana takové plnění přijme a potvrdí jeho přijetí.
5. Smluvní strany shodně prohlašují, že cena určená ve smlouvě je cenou obvyklou ve smyslu § 2999 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

XIV.

Závěrečná ustanovení

1. Obě strany prohlašují, že tuto smlouvu podepsaly prosty omylu a tísně a toto své prohlášení stvrzují svými podpisy.
2. Změny a doplňky smlouvy jsou možné pouze formou písemných číslovaných dodatků.
3. Tato smlouva je vyhotovena ve čtyřech stejnopisech, z nichž každá ze stran obdrží po dvou.
4. Pokud není uvedeno jinak, řídí se smluvní vztahy této smlouvy občanským zákoníkem.
5. Smlouva nabývá platnosti dnem podpisu obou stran.
6. Smluvní strany souhlasí, že tato smlouva může být zveřejněna na webových stránkách statutárního města Liberec (www.liberec.cz), s výjimkou osobních údajů fyzických osob uvedených v této smlouvě.

V Liberci dne.....

V Liberci dne.....

Ing. Karolína Hrbková
náměstkyně primátora

MgA. Václav Polján

.....
Za objednatele

.....
Za zhotovitele

Přílohy:

1. Oceněný rozpočet – nabídka zhotovitele
2. Restaurátorský průzkum
3. Závazné stanovisko odboru životního prostředí

**socha sv. Pavla na pilíři brány do Zahrady vzpomínek, Budyšínská ulice v
Liberci**

Rozpočet:

zpracoval : MgA. Václav Políán

2. 1. 2018

pol.	název	cena bez DPH	DPH	cena s DPH
1	Doplňující průzkumy, laboratorní analýzy, lokalizace vzorků (výbrus, sanilita, stratigrafie) a restaurátorská zpráva	1 500,00	0,00	1 500,00
2	Demontáže a zajištění (rozlámané, uvolněné části)	3 000,00	0,00	3 000,00
3	Biosanace	8 000,00	0,00	8 000,00
4	Předzpevnění, socha i pilíř	12 000,00	0,00	12 000,00
5	Cištění, socha i pilíř	7 500,00	0,00	7 500,00
6	Konsolidace, lepení, injektáže, socha i pilíř	10 000,00	0,00	10 000,00
7	Restaurování a doplnění tvarosloví, tmelení, spárování, rekonstrukce v umělém pískovci	13 500,00	0,00	13 500,00
8	Celoplošné zpevnění	10 000,00	0,00	10 000,00
9	Závěrečná barevná a lazurní retuš doplňovaných míst. Socha i pilíř	3 000,00	0,00	3 000,00
10	Hydrofobizace socha i pilíř	5 500,00	0,00	5 500,00
11	Lešení	1 000,00	0,00	1 000,00
12	REZERVA_ostatní práce - nspecifikované restaurátorské práce zjištěné na základě doplňujícího odborného průzkumu při realizaci prací - vyčleněna jednotná částka 35.000,- Kč, účtování bude možné pouze, pokud takové práce a dodávky vzniknou a musí být doloženy položkovým rozpočtem odsouhlaseným zástupcem investora a NPÚ (Kovy, případné zlacení aj.)	35 000,00	0,00	35 000,00
	cena celkem	110 000,00	0,00	110 000,00

**socha sv. Petra na pravém pilíři brány do Zahrady vzpomínek, Budyšínská ulice
v Liberci**

Rozpočet:

zpracoval : MgA. Václav Políán

2. 1. 2018

pol.	název	cena bez DPH	DPH	cena s DPH
1	Doplňující průzkumy, laboratorní analýzy, lokalizace vzorků (výbrus, sanilita, stratigrafie) a restaurátorská zpráva	1 500,00	0,00	1 500,00
2	Demontáže a zajištění (rozlámané, uvolněné části)	3 000,00	0,00	3 000,00
3	Biosanace	8 000,00	0,00	8 000,00
4	Předzpevnění, socha i pilíř	12 000,00	0,00	12 000,00
5	Cištění, socha i pilíř	7 500,00	0,00	7 500,00
6	Konsolidace, lepení, injektáže, socha i pilíř	10 000,00	0,00	10 000,00
7	Restaurování a doplnění tvarosloví, tmelení, spárování, rekonstrukce v umělém pískovci	13 500,00	0,00	13 500,00
8	Celoplošné zpevnění	10 000,00	0,00	10 000,00
9	Závěrečná barevná a lazurní retuš doplňovaných míst. Socha i pilíř	3 000,00	0,00	3 000,00
10	Hydrofobizace socha i pilíř	5 500,00	0,00	5 500,00
11	Lešení	1 000,00	0,00	1 000,00
12	REZERVA_ostatní práce - nespecifikované restaurátorské práce zjištěné na základě doplňujícího odborného průzkumu při realizaci prací - vyčleněna jednotná částka 35.000,- Kč, účtování bude možné pouze, pokud takové práce a dodávky vzniknou a musí být doloženy položkovým rozpočtem odsouhlaseným zástupcem investora a NPÚ (Kovy, případné zlacení aj.)	35 000,00	0,00	35 000,00
	cena celkem	110 000,00	0,00	110 000,00

Restaurátorský vstupní průzkum a návrh na restaurování

Sochy při vstupu do areálu býv. hřbitova zahrady vzpomínek v Budyšínské ulici v Liberci .

I. Lokalizace památky

1. Kraj : Plzeňský
2. Město / Obec: Liberec
3. Č. parcely:
4. Bližší určení místa: vstupní brána , areál zahrady vzpomínek býv. hřbitov v ul. Budyšínská
5. Rejstříkové číslo památky:
6. Název památky: sochy Petra a Pavla

II. Údaje o památce

1. Autor :
2. Sloh / datování : vrcholný barok ,
3. Materiál / technika : tesaný, středně zrný pískovec
4. Rozměry : viz. text
5. Předchozí známé restaurátorské zásahy : neznámé.

III. Údaje o akci:

1. Vlastník : Město Liberec
2. Investor : Město Liberec
3. Závazné stanovisko přísl. orgánu st. pam. péče: nebylo vydáno dosud
4. Návrh na restaurování vypracován dne : 6. 12. 2017
5. Termín průzkumu : 20.11.. 2017

Úvod:

Dvě monumentální, mírně nadživotní sochy vytvářející jedinečný soubor, který se nachází na pilířích vstupní brány, jsou umělecky hodnotnou a historicky cennou sochařskou památkou.

V závěru letošního roku, jsem byl vyzván k vypracování stručného návrhu na jejich rehabilitaci a cenového odhadu nutných finančních nákladů v souvislosti s plánovanou opravou a konzervací. Případné doplňující laboratorní analýzy, podrobné zmapování poškození a fotodokumentace, budou provedeny jako součást prací v první fázi restaurátorské opravy. Tato památka, je zapsána ve statním seznamu kulturních památek a podléhá režimu a dohledu státní památkové péče. Tato skutečnost je podstatná pro způsob restaurování, k němuž je třeba vždy přistupovat s šetrností a profesionalitou, navíc, jde – li o takto cenné dílo. Můj odhad rozsahu a způsobu restaurování, vychází z prohlídky na místě. Podrobně bude možné vyhodnotit stav jednotlivých soch až prvních krocích očištění a přístupu z lešení. **Tento stručný záměr nenahrazuje doplňující restaurátorský průzkum, který bude vyhotoven již jako součást vlastního zásahu a bude také zapracován do závěrečné restaurátorské zprávy.**

Tento průzkum je vstupní a postihuje jen základní nálezovou situaci a slouží jako výchozí podklad pro vydání závazného stanoviska.

Sochy sv. Pavla a Petra na pilířích brány do zahrady vzpomínek . Současná situace Budyšínská ulice v Liberci . (foto Jan Vích)

IV. Popis památky:

a) Popis (skladba, kompozice)

Sochy jsou osazeny na kamenných kvádrových pilířích brány na nízkých plintech, vlevo socha sv. Pavla stojící v mírném kontrastu a biblí v levé ruce s bohatě členěnou draperií , vpravo pak socha sv. Petra rovněž v kontrastu s bohatě členěnou draperií rozevlátého roucha.

b) Rozměry

pilíře vysoké cca 220cm

sochy obě cca vysoké 185cm

c) Materiál

Veškerá architektura, sochy jsou zhotoveny z jemnozrnného pískovce, převážně bílé až světle okrové barvy s žilami světle okrovými. Definitivní určení horniny, může být provedeno až doplňujícím průzkumem petrografickým.

V. Nálezová průzkumová zpráva

1. Popis stavu soch, váz a kamenné architektury obecně.

a) Povrch - znečištění a koroze.

Charakter poškození je v principu u obou soch shodný. Povrchy soch a architektonických článků pilířů, na pohled z části velmi tmavé, jsou znečištěny volnými i ulpívajícími atmosferickými nečistotami. Krusty s depozity síranových solí se nachází jen ojediněle v partiích srážkových stínů. Jejich soudržnost s povrchem je však většinou malá. Jedná se o prachové depozity, saze obsažené v zčernalých krustách, spolu se sekundárními solemi, nejčastěji síranů. Na jejich vzniku se podílelo i vyplavování volného vápna ze starších spár a vysrávek. Protože krusty výrazně omezují paropropustnost kamene a na exponovaných místech porézní systém pískovce zcela uzavírají, dochází tak k na mnoha místech rozvolnění strukturní kostry a k mechanickému rozpadu svrchních vrstev způsobenému namrzáním, tepelnými toky a ostatními atmosférickými vlivy. Tento typ poškození se projevuje na nesoudržném materiálu pískovce, velmi výrazně.

Na místech omývaných srážkovou vodou se rovněž vyskytují tmavé povlaky, pevně spojené s povrchem. **Tmavé filmy / povlaky**, vyskytující se nejvíce na povrchovém reliéfu, vytvářející optický dojem stárí kamene, uzavírají porézní systém jen částečně. Jsou chemicky tvořeny sloučeninami Si, O, Al, S, Ca, Fe, a C, tj. převážně koloidními formami SiO_2 s výraznou příměsí uhlíku, především ve formě pigmentu (sazí), dále oxidy a hydroxidy železa, v nemalé míře také sekundárními sírany, karbonáty a produkty **biokoroze** (tzv. biologická krusta). Lokálně, v místech nedostatečně soudržného a homogenního přírodního pojiva pískovce se pak objevují **drobné a zde i hluboké kaverny**. V tomto případě se ve své podstatě jedná o přirozený proces, v ideálním případě zpomalený kalcifikací povrchové vrstvy, která si určitou míru prodyšnosti zachovává. Není vyloučeno že sochy byly v minulosti povrchově napuštěny neprodyšným nátěrem (fluátů nebo i přímo vodního skla), čemuž charakter poškození povrchů napovídá.

Na plochách vystavených výraznějšímu působení povětrnosti (vodorovné plochy a záhyby draperií), se ve značné míře nachází **nálety nižších rostlin** - mechů, lišejníků a především řas. Také jejich vegetační procesy, během celé existence památky, se spolupodílely na značné erozi povrchové modelace. Nejhojnější výskyt lze nyní zaznamenat na vodorovných plochách a v partiích na návětrné straně. Na této biokrozi horniny se podílí i vegetační procesy plísňí a hub, včetně anaerobních mikroorganismů. Kyselé sekundární produkty, vznikající při jejich vegetaci, spolupůsobí při vzniku **zasolení** kamene ve větší míře, než tzv. kyselé deště. Jejich

vegetace sice není vzhledem z uložení soch a ročnímu období příliš patrná, avšak stav povrchů, vypovídá o jejich výrazném a dlouhodobém působení.

Další výraznou příčinou vedoucí až k destrukci kamenného materiálu, jak jsem uvedl výše, bývá zasolení kamenné hmoty památky vodorozpustnými solemi, které vznikly aplikací různých nevhodných chemikálií při předchozích renovačních zásazích a to dokonce i působením louhů. Avšak důkaz může poskytnout až laboratorní analýza doplňujícího průzkumu. V době prohlídky nebyly výkvěty vodorozpustných solí na povrchu patrné.

Pilíře jsou znečištěny vandalskými graffiti.

b) Korozí kamenného materiálu soch, během celé jejich existence, dále podpořilo působení atmosférických vlivů, především pronikáním srážkové vody do vysoce nasávkavého porézního systému a následným zvyšováním jejího objemu, vlivem mrazových cyklů. Korozivní procesy, podměnily latentní, nyní již viditelný a urychlený, **úbytek povrchů** a to v různé síle abradované vrstvy, lokálně od cca 5 do 50 mm. Sochy si zachovaly sice svůj základní tvar, **na většině soch se lokálně dochovaly i detaily původní modelace** a to v patičkách, kde se nacházel zřejmě kvalitnější materiál.

Během své existence, byl již kámen, z něhož jsou sochy vytesány, narušen otevřením porézního systému, zřejmě i při dřívějších čistících zásazích, dále byl zasažen **trhlinami a odpadlými vrstvami** a lze předpokládat, a to i k charakteru porézní horniny, že rozpad nabyl i vlivem pronikání srážkové vody, **hloubkového charakteru**. Dokladem vážné destrukce jsou trhliny a statické poruchy a již odpadlé části v plochách na obou sochách. Úplné určení a lokalizace tohoto typu poškození v jeho možném rozsahu a dále i návrh opatření, bude tématem doplňujícího restaurátorského průzkumu, během snímání dožilých doplňků a procesu čištění.

c) Barevné povrchové úpravy

Historické barevné úpravy povrchů se v souvislých vrstvách nedochovaly, jejich fragmenty nebyly při průzkumu soch viditelné. Další zjištění stop barevnosti bude předmětem doplňujícího průzkumu.

d) Mechanická poškození obecně

Tento typ poškození je viditelný na první dojem, jedná se totiž většinou o vandalské zásahy, jako otlučení hran, odlomení detailů modelace. **Sochy vykazují značné poškození trhlinami** a to hlavně ve směru vertikálním, po ložných vrstvách sedimentace horniny. **Svatému Pavlovi chybí od předloktí celá levá ruka**. K závažné destrukci došlo zřejmě spíše v souvislosti s popsány korozivními procesy a degradací některých, pravděpodobně i dříve doplňovaných tvarů v umělém kameni. Ty jsou mnohdy již zcela odlomeny nebo chybí.

e) Kovy

Jedná se o různé armatury a pomocné čepy, které složily pro dodatečné spoje při dřívějších opravách. Tyto, nyní skryté, pokud nevystupují u odpadávajících doplňků, jsou často z korodující oceli nebo v lepším případě z měděných drátů. **Kovové atributy – soch** (možná i zlacené svatozářenebo klíče v rukou sv. Petra), které zde mohli být v minulosti, nebyly již při průzkumu nalezeny. Nebyl při prohlídce patrné ani stopy po jejich osazení.

f) Statika.

Statika soch je ohrožena latentními procesy, spojenými se zatékáním odhaleným zkorodovaným povrchem v lomových plochách a prasklinami., ve ztenčené střední části nohou, hrozí odlomení detailů vlastní vahou. Tendence horniny, oddělovat se a uvolňovat ve vrstvách vertikálně, je viditelná

g) Změny – dřívější historické opravy.

Zásadní změnou je úplná ztráta historické barevnosti popisovaných soch. Průzkum kov. atributů, pokud vůbec existovaly a nebo jsou někde uloženy, nebyl proveden. Je pravděpodobné, že po omytí a očištění bude dokladů o historických opravách, a snad i barevných úpravách nalezeno více. Je však jisté, že sochy byly v posledním století již restaurovány a součástí tehdejších zásahů, kromě velikých rekonstrukcí tvarosloví, bylo i čištění na holý kámen, bez respektu k historickým barevným vrstvám.

O dálnějších opravách jsem neměl k dispozici žádné podklady. Stávající destrukce jsou také, z větší části, dožilé doplňky, z těchto oprav, nebo s nimi souvisí, hlavně v místech kde nebyl dostatečně zpevněn kamenný podklad.

h) Specifikace nalezených poškození:

V rámci doplňujícího průzkumu bude proveden zákres stávajících poškození a dříve provedených tvarových doplňků u jednotlivých soch. Bez přímého přístupu a před očištěním, především u soch, nebylo možné, v rámci vstupního ohledání, přesně určit, které části mohou být staršími, modelovanými doplňky.

VI. Vyhodnocení průzkumu**1. Laboratorní analýzy, lokalizace vzorků.**

- a) výbrus – přesné určení horniny a lokalizace zdroje
- b) salinita - vodorozpustné sole Cl, S, N
- c) mikroskopické vyšetření fragmentů barevnosti (stratigrafie)

Výše uvedené analýzy nebyly během vstupního průzkumu prováděny. Jejich realizace bude předmětem doplňujícího průzkumu, během restaurování a potřebný rozsah analýz, bude určen až po místním šetření a konzultaci se zástupcem NPÚ.

2. Původní charakter, vliv pozdějších úprav, vyhodnocení příčin poškození a shrnutí současného stavu.

V době vzniku a během prvního století své existence byla památka určitě opatřena barevnými nátěry, které plnily i ochrannou funkci. Koncem devatenáctého a ve dvacátém století se tyto nátěry obnovovaly jen vzácně. Jejich zbytky byly zřejmě i častěji při každém čištění důsledně odstraňovány, avšak nebyl již aplikován plnohodnotný a dlouhodobě působící systém ochrany pískovce. Vlastnosti horniny, z níž jsou sochy zhotoveny, nezajistily výraznější odolnost vůči mechanickým, chemickým a fyzikálním vlivům. Výrazná je náchylnost použitého značně nasákavého pískovce, nejen k povrchové korozi a drobným trhlinám, ale i hloubkové degradaci. Tento proces byl umocněn především absencí potřebné údržby a účinné ochrany proti atmosférické vlhkosti (hydrofobizace), což se podílí, spolu s ostatními výše popsanými faktory, na dříve latentní, nyní však viditelné , urychleně postupující, korozi kamene. Pokud byly v minulosti uplatněny při opravách tvarové doplňky

nanesené na nezpevněný nebo nedostatečně zpevněný podklad, spíše zvyšovaly na styčných plochách riziko další degradace kamene, časem se odtrhávaly i s vrstvou podkladového materiálu. Historický vzhled byl také zbytečně pozměněn ztrátou a dalším neobnovením pravděpodobných kovových atributů soch.

Závažným důvodem pro rehabilitaci památky je také nutná revize všech dřívějších oprav, otevřených i latentních trhlin a obnova spárování. Zvyšuje se možnost vzniku dalších trhlin. Dále hrozí pronikání vody do masivu a následné odtrhávání dalších svrchních vrstev. Statika soch je ohrožena zatékáním a postupným vymýváním degradovaného pískovce a spár. Ve všech těchto souvislostech se jeví celkový restaurátorský zásah, spojený s důkladnou konsolidací a konzervací, jako neodkladný.

VII. Koncepce restaurátorského zásahu

1. Popis cíle a obecných zásad, podmínky provádění.

Cílem restaurování značně poškozených cenných barokních soch, je jejich záchrana ve stadiu latentní i zjevné, urychleně postupující degradace.

Je žádoucí a dle výchozí situace v souladu s autenticitou i možné, obnovit historický vzhled, avšak bez barevných úprav povrchů, zcela odstraněných již v minulosti. Pokud budou nalezeny fragmenty historických barevných nátěrů, budou důsledně zdokumentovány, nebudou ani odstraňovány ani restaurovány, ale během procesu čištění a konzervace kamenných povrchů, důsledně ochráněny a zachovány. Barvy grafity budou z pilířů odstraněny šetrně chemicky.

Během šetrného čištění a případných, lokálně prováděných, odsolovacích procesů, nedojde k úbytku nebo chemickému poškození povrchů. Narušený povrch bude lokálně zajištěn předzpevněním.

Při získání maxima historických informací, (např. původní podoba soch a jejich ztracených kovových atributů) bude během zásahu i při konečné prezentaci respektována autentická hmotná podstata památky, plastické doplňování soch bude a to i vzhledem ke stáří a současnému stavu originálů, omezeno na základní chybějící partie a u drobných destrukcí spíše na minimum. Případně dožilé nesoudržné nebo poškozující doplňky a modelace budou sejmuty. Ponechány budou pouze takové doplňky, které jednak splňují kritéria kvalitní modelace a mají dostatečné fyzikální parametry (pevnost, strukturu, paropropustnost). Zpevněný, lokálně značně abradovaný povrch plastik, nebude celoplošně plasticky doplňován, tmeleny budou jen výrazné destrukce. Trhliny budou zajištěny injektáží, místa ohrožená zatékáním srážkové vody, injektována a zajištěna funkčními tmely. Uvolněné fragmenty budou před sestavením zpevněny a trhliny budou slepeny. Týká se soch i pilířů.

Za účelem bližšího poznání, bude v rámci doplňujícího průzkumu, vyhledána veškerá historická a dostupná, obrazová dokumentace, se snahou o zjištění autentické podoby tvarosloví. Bude provedena komplexní konsolidace kamenného materiálu a to napouštěním celého povrchu, s důrazem na nejvíce degradovaná místa /, dále ochrana památky proti působení mikroflóry a škodlivých atmosférických vlivů, zajištění hydrofobizací. Konečné estetické vyznění bude dosaženo citlivou plastickou a barevnou lazurní, důsledně lokální retuší.

Za ideální variantu a řešení problematiky však považují, hloubkové napouštění organokřemičitanový zpevňovačem s 50% účinné látky, pod sníženým tlakem, tak jak bylo doporučeno již v roce 1998 ve zprávách Dr. Rathouského, Šrámka a J. Barty.

Tato neúčinnější metoda, však nebude zřejmě realizována, pro svou vysokou finanční náročnost (spotřeba zpevňovače na jednu sochu se dá odhadnout na cca 60 - 90kg zpevňovače). Proto doporučuji spíše povrchové zpevnění napouštěním štětci a poléváním.

Při výsledné prezentaci doporučuji akceptovat současné stadium převládající barevnosti povrchů přírodního kamene s aplikací lokální a lazurní retuše.

Navrhovaný restaurátorský zásah lze v souhrnu charakterizovat jako soubor konsolidačních opatření, s rekonstrukcí doložitelného tvarosloví.

Restaurátorské práce budou probíhat v souladu s ustanoveními vydaného závazného stanoviska a budou průběžně konzultovány na kontrolních dnech za účasti zástupců objednatele.

2. Doplnující průzkum - návrh.

Skutečný rozsah doplňujících analýz bude upraven dle požadavků pověřeného pracovníka státní památkové péče a to po vyhodnocení aktuálního stavu památky, prohlídkou, při kontrole v prvních fázích restaurátorského zásahu.

Níže uvedená osnova navrhovaného doplňujícího průzkumu je tedy pouze orientační.

1. *Doplňující popis objektu a jednotlivých prvků*
2. *Další nalezené historické údaje a podklady: / dřívější zásahy, a vyobrazení /*
3. *Nálezovou zprávou: materiál, opracování, pojítka, barevnost*
4. *Dodatečně zjištěné změny: / historické opravy - materiál, povrchy /*
5. *Rozšířené vyhodnocení fyzikálních a chemických vlastností materiálu:*
 - a) *laboratorní vyšetření vzorků - určení míry nasákavosti, salinity, případně výbrus a identifikace kamenného materiálu - lokalizace odběru vzorků a mikrofotodokumentace.*
 - b) *původní charakter povrchu*
 - c) *pozdější stavy - charakteristika, datování*
 - d) *doplnění příčin poškození - stav, vlhkost a její příčiny, mechanická, fyzikální*
 - e) *chemická koroze*
 - e) *dokumentace - mapování poškození, fotografie detailů*
6. *Koncepce restaurátorského zásahu / upřesnění, doplnění /*
7. *Doplňující návrhy na restaurování: / kamenných prvků včet. rekonstrukcí, technologie a definitivní návrh materiálů pro vlastní aplikaci /.*
8. *Použitá literatura a prameny*
9. *Restaurátorská zpráva - bude obsahovat popis výchozího stavu, postup restaurátorského zásahu, aplikované materiály, včet. technologií a doporučený režim památky.*

3. Navržené postupy restaurátorského zásahu.

- a) **případný doplňující restaurátorský průzkum** a fotodokumentace výchozího stavu v požadovaném rozsahu, u sv. Pavla a sv. Petra z postaveného lešení, viz. bod VII/2.

b) demontáže a zajištění

Veškeré nalezené rozlámané a drobné uvolněné části, budou před vlastním čištěním sejmuty a zabezpečeny.

c) předzpevnění

Vzhledem k celkově zkorodovanému povrchu soch, je před vlastním čistícím procesem žádoucí, tyto degradované partie preventivně zpevnit, aby nedošlo ke zbytečnému úbytku původní hmoty. Pozornost je třeba věnovat především lomovým plochám a trhlinám a ochraně fragmentů barevnosti.

d) čištění

Nejprve budou sejmuty veškeré nefunkční, neestetické, poškozující a degradované doplňky. Spárování pod plinty a dožilé mezi kvádry pilířů, bude šetrně sejmuto. Opravovány budou i pilíře brány. Pevně ulpívající nečistoty (krusty) doporučuji po naměkčení snímat mechanicky, ostrými skalpely. Po provedených zkouškách je možné na pískovcových sochách lokálně aplikovat čistící pasty s účinnou složkou, na bázi solí kyseliny fluorovodíkové (fluorid amonný 4 -5 % v aplikované směsi). Předvhlčené povrchy je po této aplikaci nutné šetrně a opakovaně vymýt regulovaným proudem vody. O definitivní variantě **čištění a odsolení** rozhodne doplňujících vyhodnocení laboratorních výsledků, míry zasolení objektu. Případně nalezené fragmenty barevných souvrství budou ponechány, nebudou restaurovány, ale dokumentovány a ochráněny proti poškození, jako cenný doklad o historickém vývoji vzhledu uměleckého díla. Nebude do nich nijak zasahováno. Sloupky brány budou omyty a očištěny stejnou technologií.

e) biosanace

Algicidní a fungicidní roztok ředěný etanolem po své aplikaci zvyšuje smáčivost povrchu a proto musí předcházet aplikaci zpevňovače. Jeho účinky, omezující vegetaci nižších rostlin, lze považovat za preventivní na několik let. Bude aplikováno i na pilíře brány.

f) zpevnění

Konsolidační roztok na bázi organokřemičitanů bude aplikován celoplošně. Pouze na místech zasažených výraznou korozí kamene (podklady tmelů), může být aplikován opakovaně ve vyšší intenzitě. Jedná se o nejdůležitější úkon.

g) obnova spárování

Chybějící spárování mezi díly architektonických článků brány bude obnoveno probarveným minerálním tmelem na vápenné bázi a to hrubší struktury.

h) tmelení, rekonstrukce v umělém pískovci

Bude doplněno množství menších chybějících destrukcí - profílance a hrany architektury. Održené části, případně nalezené po očištění, budou slepeny, drobné trhliny **injektovány**. Chybějící abradovaná povrchová vrstva nebude doplňována v plochách. Plastické doplnění soch, váz a architektury bude prováděno v míře, zohledňující funkčnost / zamezení pronikání srážkové vody a optické scelení/. Dále bude provedeno tmelení jen na hranách ostrých přechodů lomových ploch a hran. Rozsah a způsob doplňování, respektující

originální tvarosloví a přirozenou patinu stáří, bude důsledně konzultován s odbornými pracovníky státní památkové péče.

i) kovy, případné zlacení

O tomto postupu rozhodne konzultace po doplňujícím průzkumu. Zatím nevíme zda zlacené atributy na sochách původně byly. Výroba a i zlacení atributů bude podrobena revizi a po možném zjištění původní podoby, může být případně i obnoveno.

j) barevné, lazurní retuše

Budou v zásadě dvojí povahy. Základní barevnost tmelů bude přizpůsobena barvě kamene. Lokálně aplikované lazurní retuše, barvené anorganickými pigmenty, budou eliminovat nevhodně působící barevné rozdíly. Pojivem barevných lazur bude koopolymer Paraloid B72.

k) hydrofobizace

Po lokální lazurní retuši kamenné architektury pilířů a soch bude celoplošně provedena závěrečná konzervace a hydrofobizace. Na plochách namáhaných srážkovou vodou bude siloxanový hydrofobizační roztok aplikován ve vyšší intenzitě.

l) restaurátorská zpráva

Na závěr bude vyhotovena restaurátorská zpráva s fotodokumentací ve dvou paré, s podrobným popisem prováděného zásahu, doplňujícím údaji průzkumu a režimem památky. Součástí zprávy bude i návrh na případnou prezentaci (poskytnutí autorských práv objednateli k použití dokumentace pro propagační účely).

VIII. Navržené technologie a materiály

Čištění – odsolení :	mechanické, regulovaný proud vody, sádrovcové krusty naměkčeny pastou ALKUTEX Fassadenreinigerpaste – REMMERS, případně buničínové zábaly s obsahem čističe DUP (uhlíčan amonný) AQUA – Praha , pasta SP (Heidt a Schwarzfeld GmbH Mnichov) variantně nízkotlaká pára , SANATOP Likvid (Stachema
Biosanace:	POROSAN - AQUA PRAHA , případně algicidu ALKUTEX BFA Entferner - REMMERS
Konsolidant :	na předzpevnění KSE Remmers (elastifikovaný), na hlavní konsolidaci, případně POROSIL Z jednodílný roztok FUNCOSIL Steinfestiger 100, 300 , 300 E (Remmers
Injektáž:	epoxidová pryskyřice CHS - 512 + siloxid, VAPO , tmel LEDAN (Tecnoedille Toscana)
Kovy:	čepy a armatury - nerez ocel AKVN, atributy Cu a zlato plátkové 24kar
Tmely a tvarové rekonstrukce :	minerální tmel na bázi hydraulického pojiva s příměsí styrenakrylátové pryskyřice, SOKRAT 2804, s křemičitými písky příslušné zrnitosti, probarvené pigmenty - oxidy kovů.
Spárování:	vápenná spárovací malta s minimálním podílem cementu

(bílého 500) ve směsi. Písky - směs přesátý kopaný a praný
kopaný (0 – 1,5 mm)
Pigmenty: oxidy kovů BAYFERROX, PERPREN
Hydrofobizant: FUNCOSIL – SL od firmy REMMERS, IW 290 Imesta
nebo POROSIL VV plus
Pomocné materiály : etanol, čpavek, lepidla na kámen na bázi epoxidové pryskyřice

Použitá literatura, prameny 1. Ing. Petr Justa ZPP, ročník 2001,

Příloha : Fotodokumentace výchozího stavu

V Libčicích nad Vltavou, dne : 10. 11.2017

Vstupní průzkum a návrh zpracoval:

Jan Vích

FOTODOKUMENTACE

Sochy sv. Petra a Pavla na pilířích brány , stávající stav, pilíře poškozené nástřiky vandalů, říjen 2017

Socha sv. Petra na pilíři brány , stávající stav, říjen 2017

Socha sv. Petra pohled ze zadu od Zahrady vzpomínek

Socha sv. Petra, současný stav poškození korozí a nálety mikrovegetace

Socha sv. Petra, současný stav poškození korozí a nálety mikrovegetace, drobné destrukce

Socha sv. Petra, současný stav poškození korozí a nálety mikrovegetace, drobné destrukce

Socha sv. Petra, současný stav poškození korozí a nálety mikrovegetace, drobné destrukce

Socha sv. Petra, současný stav poškození korozí a nálety mikrovegetace, drobné destrukce pravé ruky.

Socha sv. Pavla, současný stav poškození korozi a nálety mikrovegetace, drobné destrukce

Socha sv. Pavla, současný stav poškození korozí a nálety mikrovegetace, drobné destrukce, hloubková koroze levé části, tzv. důlková koroze.

Socha sv. Pavla, současný stav poškození korozí a nálety mikrovegetace, drobné destrukce, hloubková koroze levé části, tzv. důlková koroze.

Socha sv. Pavla, současný stav poškození korozí a nálety mikrovegetace, drobné destrukce, hloubková koroze levé části, tzv. důlková koroze.

Socha sv Pavla, současný stav poškození korozí a nálety mikrovegetace, drobné destrukce, hloubková koroze levé části, tzv. důlková koroze.

MAGISTRÁT MĚSTA LIBEREC

*odbor životního prostředí
oddělení památkové péče*

Nám. Dr. E. Beneše č. 1, 460 59 Liberec 1
tel.: 485 244 861, IDDS: 7c6by6u, el. podatelna: posta@magistrat.liberec.cz

Č.j. MML/ZPPP/Dud/147739/17-SZ131409/17/5

Vyřizuje: Bc. Dudová

V Liberci 4. 8. 2016

Tel:

Statutární město Liberec
Odbor ekologie a veřejného prostoru
IČ 002 62 978
Nám. Dr. E. Beneše 1
460 59 Liberec

statutarni mesto Liberec
Doruceno: 10.08.2017
CJ MML 164566/17
listy: 1 přílohy: 1

mmlbes6556d0a9

ROZHODNUTÍ

Magistrát města Liberec, odbor životního prostředí, oddělení památkové péče, jako příslušný výkonný orgán státní správy na úseku státní památkové péče vydává podle § 29 zák. č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů, (dále jen památkový zákon) a § 67 odst. 1 zák. č. 500/2004 Sb. o správním řízení ve znění doplňujících předpisů (dále jen správní řád), rozhodl následovně:

V ý r o k

Magistrát města Liberec, jako příslušný správní orgán, vydává podle § 14 odst. 1 památkového zákona, na základě žádosti podané Statutárním městem Liberec, IČ 002 62 978, nám. Dr. E. Beneše 1/1, 460 59 Liberec, ve věci Liberec, Zahrada vzpomínek, Liberec, Budyšínská p. p. č. 2255/1, k. ú. Liberec – znalecký posudek a restaurátorský záměr k obnově sochy sv. Petra a sochy sv. Pavla, vypracované v červnu 2017 pod názvem „Znalecký posudek 339/2017“ v rozsahu 9 stran soudním znalcem PhDr. Lubomírem Turčanem, IČ 717 44 797, které jsou nemovitými kulturními památkami, zapsanými v Ústředním seznamu nemovitých památek ČR pod číslem rejstříku 29823/5-4116, toto rozhodnutí:

Z hledisek zájmů státní památkové péče jsou navrhované práce **p ř í p u s t n é** podle § 14 odst. 3 památkového zákona č. 20/1987 Sb. **p ř i s p l n ě n í n á s l e d u j í c í c h p o d m í n ě k :**

1. Veškeré restaurátorské práce bude provádět osoba vlastníci příslušné povolení Ministerstva kultury České republiky k restaurování v daném oboru: nepolychromovaná sochařská umělecká díla z kamene (třídník specializací 2b).
2. Vlastník kulturní památky bude svolávat pravidelné kontrolní dny za účasti vlastníka nebo zástupce vlastníka uvedené kulturní památky, restaurátora, odborného pracovníka NPÚ, ÚOP Liberci a zástupců státní památkové péče – Magistrátu města Liberec, odboru životního prostředí, oddělení památkové péče; po dokončení restaurátorských prací bude svolána závěrečná prohlídka díla.
3. Před započítím vlastních restaurátorských prací bude proveden podrobný restaurátorský průzkum, jehož cílem bude zdokumentovat jednotlivá poškození památky a případně zbytky starších nátěrů a zlacení, výsledky průzkumu budou součástí závěrečné restaurátorské zprávy.
4. Povrch památky bude očištěn od mikroorganismů, mechanických deposit, případných krust a nesoudržných tmelů, nalezené starší nátěry a zlacení budou fixovány.

5. Dojde ke konsolidaci povrchu kamene na bázi organokřemičitých zpevňovačů.
6. Lokální doplňky budou provedeny umělým kamenem, případné nutné větší zásahy budou provedeny plombami z pískovce; veškeré doplňky budou konzultovány se zástupci státní památkové péče – Magistrátem města Liberec, odborem životního prostředí, oddělením památkové péče a NPÚ, ÚOP v Liberci, v rámci kontrolního dne, kdy bude upřesněno i doplnění atributů.
7. Povrch památky bude lokálně patinován, bez použití celková sjednocovací retuš.
8. Na závěr budou sochy hydrofobizovány.
9. Vlastník předá po ukončení restaurátorských prací do Sbírkyně restaurátorských zpráv NPÚ, ÚOP v Liberci a Magistrátu města Liberec, odboru životního prostředí, oddělení památkové péče po jednom paré restaurátorské zprávy v rozsahu stanoveném § 10 odst. 4 písmeno a-h) vyhlášky 66/88 Sb. včetně fotodokumentace.

Účastníci řízení podle § 27 odst. 1 zák. č. 500/2004 Sb. o správním řízení ve znění doplňujících předpisů jsou:

Statutární město Liberec, IČ 002 62 978, nám. Dr. E. Beneše 1/1, 460 59 Liberec.

Odůvodnění:

Magistrát města Liberec, odbor životního prostředí, oddělení památkové péče obdržel dne 21. 6. 2017 žádost o vydání závazného stanoviska dle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů, podanou Statutárním městem Liberec, IČ 002 62 978, nám. Dr. E. Beneše 1/1. 460 59 Liberec. s doloženým pověřením k zastupování pro Bc. Leoše Vašinu, bytem

Správní orgán posuzoval přípustnost věci z hledisek zájmů státní památkové péče, neboť dotčené sochy jsou nemovitými kulturními památkami, zapsanými v Ústředním seznamu nemovitých památek ČR pod číslem rejstříku 29823/5-4116.

Areál bývalého hřbitova tzv. Zahrady vzpomínek v Budyšínské ulici, p. p. č. 2255/1 Liberci je nemovitou kulturní památkou vedenou v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod číslem rejstříku 29823/5-4116.

Sochy sv. Petra a Pavla jsou situované na sloupcích brány bývalého hřbitova, dnes tzv. Zahrady vzpomínek. V současné době jsou obě sochy ve velmi špatném stavu. Povrch kamene je silně znečištěn prachovými depozity, mikroorganismy, mechy, lišejníky apod. a napaden přirozenou povětrnostní erozí, která se projevuje drobením kamene, úbytkem kamene v modelaci figury. Lokálně lze pozorovat mechanická poškození. U sv. Petra zcela chybí levá ruka včetně atributu a svatozář.

Záměrem žadatele je provést obnovu výše uvedených soch. K žádosti byl přiložen „Znalecký posudek 339/2017“, který zpracoval PhDr. Eubomír Turčan dne 18. 6. 2017. Předmětem posudku je odhad umělecké ceny a kulturní hodnoty souboru dvou sochařských. Součástí posudku je popis obou soch včetně datace, autorství, rozměrů, ikonografické analýzy, uvedení materiálu a popisu aktuálního stavu a dále návrh koncepce restaurátorského zásahu, a to v následujícím rozsahu prací:

- Dokumentace aktuální situace (rozsah a lokalizace poškození, včetně dokumentace okolí památky, základových stupňů, pozice v rámci prostoru, apod.).
- Předzpevnění kamenné hmoty.
-

- Odstranění mechanických nečistot – prachu, sazí, depozitů, apod. mokrou i suchou cestou.
- Odstranění biologického napadení.
- Zpevnění rozsáhlých destrukcí kamene vhodným konsolidantem na bázi organokřemičitanů.
- Odstranění větví stromů v bezprostředním okolí památky.
- Doplnění chybějících partií.
- Dokumentace konečného stavu díla.

Koncepce restaurátorského zásahu je pro obě sochy totožná.

Socha sv. Petra a socha sv. Pavla jsou nemovitými kulturními památkami, zapsanými v Ústředním seznamu nemovitých památek ČR pod číslem rejstříku 29823/5-4116, proto je s odvoláním na zákon č. 20/1987 Sb. § 14 nutné, aby veškeré restaurátorské práce prováděla osoba, která je držitelem platného povolení Ministerstva kultury České republiky k restaurování v daném oboru: nepolychromovaná sochařská umělecká díla z kamene (třídník specializací 2b).

Plánovaný restaurátorský zásah je vzhledem k současnému stavu obou dotčených soch nutný a povede k rehabilitaci, k uchování památkové hodnoty a k následné prezentaci laické i odborné veřejnosti.

S odkazem na zákony č. 18/2004 Sb. a č. 20/1987 Sb., ve znění účinném k 1. 5. 2004 upozorňujeme, že na území České republiky může restaurování kulturní památky ve vymezeném rozsahu provádět pouze občan České republiky, který je držitelem příslušného povolení k restaurování jemu uděleného Ministerstvem kultury, nebo státní příslušník jiného členského státu Evropské unie než České republiky, pokud mu byla Ministerstvem kultury uznána odborná kvalifikace a jiná způsobilost a zároveň uděleno povolení k restaurování v příslušné specializaci anebo státní příslušník jiného členského státu Evropské unie než České republiky, který restaurátorskou činnost provádí ojedinele nebo dočasně a v souladu s ustanovením § 14b odst. 2 zákona o státní památkové péči svůj záměr provést restaurování oznámil Ministerstvu kultury nejméně 30 dnů před zahájením prací.

Podmínky 1 - 9, tak jak jsou uvedeny ve výrokové části rozhodnutí, zohledňují skutečnost, že se jedná o nemovitou kulturní památku, a proto je nezbytné provádět zamýšlené udržovací práce způsobem, který zabezpečí zachování kulturně-historické hodnoty objektu. Na dotčený objekt se vztahují požadavky památkové péče na autenticitu materiálů a řemeslných postupů, které by měly odpovídat době vzniku objektů. Stejně tak je zájmem památkové péče udržení konzervačního přístupu, tj. v tomto případě uchování maxima původních konstrukcí a povrchových úprav.

Správní orgán přezkoumal, zda záměr restaurování sochy sv. Petra a sv. Pavla v Zahradě vzpomínek odpovídá požadavkům na ochranu a uchování kulturně-historických hodnot, zda vede k naplnění účelu zákona o státní památkové péči a zda není v rozporu se současným stavem poznání kulturně-historických hodnot, jež mají být chráněny. Realizace výše uvedené věci, přispěje ke zlepšení současného stavu a především výrazně omezí další možnou destrukci. Z hlediska památkové péče je tedy realizace při splnění podmínek tohoto závazného stanoviska přípustná. Samotný zásah přispěje k celkové záchraně a obnově památky a k lepší prezentaci tohoto cenného díla.

Správní orgán rozhodl na základě znalostí dotčeného objektu a písemného stanoviska Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Liberci zn. NPÚ-353/50883/2017 ze dne 13. 7. 2017, které orgán obdržel dne 14. 7. 2017 a po posouzení všech podkladů a dokladů, které jsou nedílnou součástí tohoto spisu.

Poučení o odvolání

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podat podle ustanovení § 81 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení Krajskému úřadu Libereckého kraje podáním učiněným u Magistrátu města Liberec, odboru životního prostředí, oddělení památkové péče.

Ing. Jaroslav Rašín
*vedoucí odboru
životního prostředí*

Obdrží:

- Statutární město Liberec, odbor ekologie a veřejného prostoru, IČ 002 62 978, náměstí Dr. E. Beneše 1/1, 460 59 Liberec

Na vědomí:

- Národní památkový ústav, územní odborného pracoviště v Liberci, Jablonecká 642/23, IČ 75032333, 460 01 Liberec
- 1 x pro spis